

עמ"ת 36654/09/23 - שמואל גריינס (עציר) ע"י נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ת 36654-09-23 גריינס (עציר) נ' מדינת ישראל

לפני
העורר
נגד
המשיבה

שמואל גריינס (עציר) ע"י ב"כ עו"ד פאולה ברוש

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד פנחס סויסה

החלטה

מדובר בהחלטה שניה בערר על החלטות בית משפט השלום בבאר שבע, שניתנו בתיק מ"ת 34623-06-23, ע"י כב' השופטת ענת חולתא ביום 20.8.23, וע"י כב' השופט איתן אמנו, ביום 26.6.23 וביום 2.7.23, שבסופן הוחלט על מעצרו של העורר עד תום ההליכים.

נגד העורר ובנו - נאשם 1, הוגש כתב אישום המייחס להם עבירה של **תקיפה הגורמת חבלה של ממש, ועבירה של החזקת אגרופן או סכין שלא כדין**. בכתב האישום תואר בין היתר, כי בתאריך 7.6.23 בסמוך לשעה 16:00, התפתח ויכוח בין המתלונן, אשר עמד בצומת בעיר באר שבע וקיבץ נדבות, לבין נאשם 1, בשל כך שנאשם 1 אמר למתלונן לעזוב את הצומת שכן זו הצומת שלו. מיד ובסמוך, עזב נאשם 1 את הצומת הלך לביתו הממוקם בסמוך, וסיפר לאביו - הוא העורר, על שאירע. אז נטל נאשם 1 סכין מטבח בעוד שהעורר נטל מוט ברזל והשניים חזרו יחד לצומת. במעמד המתואר, תקפו העורר ונאשם 1 בצוותא חדא את המתלונן, בכך שהעורר הכה את המתלונן בגבו באמצעות מוט הברזל, ונאשם 1 חתך את המתלונן בידו באמצעות הסכין. בהמשך, נטל העורר את הסכין מנאשם 1 והחל לקלל את המתלונן שבתגובה חבט בפניו של העורר במכת אגרוף והפילו ארצה כשהוא מדמם מפיו. כתוצאה מהתקיפה, נגרמו למתלונן חבלות של ממש, לרבות חתך בידו וחבורות בגב.

בתסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניין העורר מיום 9.8.23 ומיום 31.7.23 צוין כי שירות המבחן אינו בא בהמלצה לשחרר העורר, וההמלצה היתה לשלב העורר בהליך טיפולי התואם מצבו במסגרת שב"ס. באותם תסקירים צוין כי מדובר בעורר שמגיל נעורים הוא מנהל אורח חיים התמכרותי, בהיותו מאובחן כמתמודד עם הפרעות נפשיות. עוד צוין כי בסיטואציות רגשיות ותחת השפעת חומרים ממכרים עשוי העורר לנהוג באופן אימפולסיבי ותוקפני, וקיים קושי אצל העורר לבחון באופן מעמיק דפוסי אישיותו, דפוסי התמכרותו ודפוסי האלימים.

בכל הנוגע לעמותת "אכפת" שהוצעה כמקום חלופת מעצר, ציין שירות המבחן כי מדובר במוסד פרטי, שאינו מפקח ע"י משרד הרווחה ועל כן אין לשירות המבחן דרך לבסס בקרה על הנעשה בו. כמו כן, צוין קושי ביכולתם של אנשי

הצוות במקום שאינם מכירים את העורר לזהות גורמי סיכון אצלו. שירות המבחן הדגיש את התרשמותו כי העורר זקוק לטיפול אינטנסיבי בתחום התמכרויותיו תחלואה כפולה.

שירות המבחן הדגיש ששום חלופה אנושית שתוצע לא תאיין את רמת הסיכון במקרה הנ"ל.

בהחלטה מיום 26.9.23 קבעתי כי כנגד העורר קיימות אומנם ראיות ממשיות לביצוע העבירה, כפי קביעת בית משפט קמא, אך אין מדובר בראיות שהן ברף גבוה, וזאת, בין היתר, לאור העובדה שהראיות כנגד העורר מתבססות בעיקרן על עדות המתלונן שבגרסתו נמצאו מספר סתירות ואי התאמות לדברי עדים אחרים.

כן צוין באותה החלטה כי מדובר בעורר בן 57, בעל הרשעה אחת בעבירת אימים והחזקת סכין מלפני כ-8 שנים, וכן מדובר בעורר ששוהה במעצר מאז תחילת חודש יוני 2023, קרי **כ-5 חודשים**. בסיפא לאותה החלטה הוריתי כי לא בכל מקום ולא בכל מקרה יהיה מקום לשחרר עצור לעמותת אכפת, וזאת בין היתר בשל מגבלות המקום, ואולם בענייננו, לאור הראיות העומדות כנגד העורר ויתר העובדות שצוינו לעיל, לרבות עברו המינורי, ועל אף הכלל האמור שלפיו בית המשפט יסטה מהמלצות שירות המבחן רק במקרים חריגים, יהיה מקום להורות על מתן אפשרות לנציג עמותת אכפת לראיין העורר בבית הכלא לצורך בחינת אפשרות קבלתו בחלופת המעצר.

בדין מיום 22.10.23 נחקר מר יואב קניג, מנהל המעצרים בעמותת "אכפת". מר קניג ציין כי ראיין את העורר, וצוות העמותה מצא את העורר כמתאים להשתלב בעמותה. מר קניג ציין כי הוא מודע לכתב האישום ולבקשת המעצר, והוא מודע לעברו האישי של העורר על רקע התמכרותו וטיפולו.

לאחר דברי מר קניג ביקשה ב"כ העורר להורות על שחרור העורר לעמותת "אכפת", וב"כ המדינה ביקש לדחות את הערר והבקשה.

ב"כ המדינה ציין כי אין מחלוקת שמדובר בעמותה פרטית שלא מפוקחת ע"י משרד הרווחה, ושירות המבחן לא המליץ על העמותה, בין היתר, בשל נימוקים שבתסקיר. ב"כ המדינה ציין כי לא מדובר בעורר חף מבעיות, ומדובר בעורר שיש לו בעיות נפשיות, התמכרות לחומרים ממכרים לצד מסוכנות שנשקפת ממנו, ועל כן שירות המבחן לא בא בהמלצה לשחרור, בטח לא לעמותה שעובדת עבור תשלום.

במהלך הדיון שבפניי נחקר כאמור מר קניג אודות תנאי השהייה בעמותה, במסגרת המעון אותו מנהלת העמותה. מר קניג ציין כי המקום הוא מקום סגור, והעורר לא יוכל לצאת מהמקום מרצונו החופשי. כן ציין כי במקום נמצאים כ-7 עצורים ששוחררו, ועליהם יש בכל רגע נתון שני מפקחים. מר קניג הדגיש כי אם העורר ישתולל או ינקוט באלימות ידווח על כך למשטרה, ואם תישקף סכנה הוא יורחק מהמקום. מר קניג ציין כי בראיון עם העורר עלתה בעיית ההתמכרות שלו לאלכוהול והעמותה תוכל לטפל בבעיה, ככל הניתן, ובאשר לבעיה הפסיכיאטרית ממנה סובל העורר ציין כי העורר ימשיך בטיפול תרופתי.

צוין כי מנהל העמותה הוא קרימינולוג ולעמותה עובדים סוציאליים. כן צויין שרוב האנשים שמופנים לעמותה העמותה אינה מקבלת.

בענין עמותת "אכפת" ניתנו בבתי המשפט השונים מספר החלטות שאפשרו שחרור עצורים למסגרת אותה עמותה. כך בבש"פ 927/22, **יונתן נ' מדינת ישראל** (מיום 16.2.22), אישר בית המשפט העליון בחינת אפשרות שחרור לעמותת "אכפת" של אדם שהוגש כנגדו כתב אישום בגין סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה וידוי אבן לעבר כלי תחבורה. במת 39884-01-19, **מדינת ישראל נ' שוקרון**, (מיום 18.2.19) שנדון בבית משפט השלום בתל אביב, ציין כב' השופט רועי פרי כי הוסטל "לופט" (הוסטל עמותת אכפת) הוא חלופה מוכרת וידועה במחוז תל אביב, אשר הוכיחה עצמה בנסיון השיפוטי המצטבר במחוז תל אביב, כחלופה שיודעת לפקח על השוהים במסגרתה. באותה החלטה הפנה בית המשפט השלום להחלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב בעמ"ת 24235-05-18, **מדינת ישראל נ' מילגרום** (מיום 17.5.18), שם צוין - על פי הכתוב בהחלטת בית משפט השלום - כי העובדה שהוסטל לופט אליו נשלח העצור אינו גוף טיפולי, אין משמעותה שאין במקום כדי לתת מענה בהפחתת המסוכנות על דרך השמת נאשם בקהילה סגורה, מצולמת במצלמות מעגל סגור, ומצויה תחת פיקוח אנושי 24/7, פיקוח המודע לחובתו לדווח במקרה של הפרה.

כידוע, **"סטיה מהמלצה שלילית של שירות המבחן תיעשה באופן חריג במקו בו קיימים לכך טעמים כבדי משקל"** (בש"פ 3386/07, מדינת ישראל נ' אשד, מיום 18.4.07).

תסקיר שירות המבחן בעניננו אינו ממליץ על שחרור העורר לכל חלופת מעצר.

אכן, לא בכל מקום ולא בכל מקרה יהיה מקום לשחרר עצור לעמותת אכפת כפי שהיו במקרים אחרים וזאת בין היתר בשל מגבלות המקום.

יחד עם זאת, בבש"פ 5564/11 **פלוני נ' מדינת ישראל** הפנה בית המשפט העליון למקבילית הכוחות בדיני המעצרים, שלפיה **"ככל שעוצמת הראיות קטנה יותר ובחינת חומר החקירה, אפילו בשלב הלכאורי מעוררת ספקות וסתירות, כך תגדל הנכונות לשחרר לחלופת המעצר"**,

בעניננו מדובר בעורר שבראיות שעומדות כנגדו נמצאו קשיים מסוימים, ונקבע כי רף הראיות כנגדו אינו רף גבוה. כן מדובר בעורר כבן 57, שבעברו הרשעה אחת בעבירת איומים והחזקת סכין משנת 2015. בכלל נסיבות הענין, לאור רף הראיות העומדות כנגד העורר, לאור עברו הפלילי הדל יחסית, ולאור כל שפורט לעיל נראה כי נמצאו טעמים מתאימים לסטות מהמלצת שירות המבחן.

לאור דבריו של מר קניג ביחס לתנאי השהייה בעמותה, ולאור החלטות בתי המשפט השונים בענין עמותת "אכפת", מצאתי לנכון לקבוע כי בענינו של העורר ניתן יהיה לשחררו למסגרת המעון המנוהל בידי עמותת "אכפת".

לאור זאת, אני מורה כי העורר ישוחרר למעון עמותת "אכפת" ברח' עזאי 57 תל אביב בתוך 48 שעות מהיום בשעה 15:00.

אני מורה כי בכל רגע נתון יפקחו על העורר בתוך המעון שני מפקחים.

כתנאי לשחרור יפקיד העורר בתוך 7 ימים סך של 8,000 ₪, הסכום יימשך ע"י העורר ובעזרת אנשי העמותה, מתוך כספי הביטוח הלאומי שהופקדו בחשבון הבנק של העורר, ומר יוגב קניג, טלפון: 052-6201030, יהיה אחראי על כך שהסכום יופקד.

העורר לא יצא את מסגרת המעון מכל סיבה שהיא, בלא אישור מפורש של מר קניג או מנהל העמותה. העמותה לא תביא ל"העזבת" העורר מן המקום, בלא להודיע על כך מראש למשטרה ובלא לאפשר למשטרה לעכב העורר קודם לעזיבתו.

בכפוף לנהלי שב"ס, יובא העורר למסגרת מעון עמותת "אכפת" ברח' עזאי 57 תל אביב, בתוך 48 שעות. שב"ס יעשה ככל הניתן מאמץ להביא העורר למקום. יחד עם זאת, שב"ס יהיה רשאי להגיש בתוך 48 שעות בקשה להימנע מהבאת העורר לעמותת אכפת, באם ימצא קושי לעשות זאת בשל המצב הבטחוני, ואז יקבע בית המשפט דיון בענין, וב"כ העורר תצטרך להציג דרך ללווי העורר למקום באופן אחר.

המזכירות תשלח העתק ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה והודעה היום ח' חשוון תשפ"ד, 23/10/2023 בהעדר הנוכחים.

אריאל חזק, שופט